Облікова картка ДіР

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0209U006999

Державний реєстраційний номер: 0108U007013

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 07-10-2009

II. Етап виконання ДіР

Номер етапу: 1

Назва етапу: Класифікація одиниць різнорівневої системи кримськотатарської мови

Початок етапу: 05.2008

Закінчення етапу: 09.2009

Вид звітного документа: Остаточний звіт

III. Відомості про виконавця ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Таврійський національний університет імені В.І. Вернадського

Код за ЄДРПОУ: 02070967

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: (0652) 637-589

IV. Відомості про співвиконавців ДіР

V. Відомості про замовника ДіР

Повне найменування юридичної особи (або ПІБ фізичної особи): Інститут енергозбереження та енергоменеджменту Національного технічного університету України "Київський Політехнічний Інститут"

Код за ЄДРПОУ: 00027677

Місцезнаходження: пр. Перемоги 37, м. Київ, Київ, 03056, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

Розмір організації:

Телефон: 0442048428

VI. Джерела, напрями та обсяги фінансування ДіР

Підстава для проведення ДіР: 34 - договір (замовлення) з центральним органом виконавчої влади, академією наук (головними розпорядниками бюджетних коштів на проведення НДДКР)

Напрям фінансування: 2.1 - фундаментальні дослідження

Джерела фінансування

7713 - кошти держбюджету

Код програмної класифікації видатків і кредитування (КПКВК): 2201030

Фактичний обсяг фінансування (тис. грн.): 40

VII. Відомості про ДіР

Назва роботи українською:

Класифікація одиниць різнорівневої системи кримськотатарської мови

Назва роботи англійською:

The classification of wide-level system units of Crimean Tatar language

Реферат українською:

Звіт про НДР: 134с., джерел - 75. Об'єкт дослідження - кримськотатарська мова. Мета роботи: дослідження і класифікация одиниць різнорівневої системи мови, створення програмного модуля електронного словника лінгвістичних відповідностей, який дозволяє заповнити словник лексикою і редагувати. У зв'язку з поставленою метою необхідно було вирішити наступні задачі: 1.класифікувати одиниці кримськотатарської мови на матеріалі сучасних художніх текстів; 2.вивчити слово як базовий конструкт кримськотатарського речення; 3.визначити мовностилістичні характеристики художнього тексту; 4.виявити шляхи виникнення неологізмів в кримськотатарській мові; 5.охарактеризувати особливості складнопідрядних речень степового діалекту кримськотатарської мови; 6.описати теоретичні питання дослідження дієслова минулого часу дійсного способу, синтетичну форму минулого часу дієслова дійсного способу на -ды/; 7.вказати лексико-семантичні особливості социальніх діалектів; 8.виконати морфемній аналіз звукозображальних основ в кримськотатарській мові; 9.порівняти афікси присудковості в турецькій і кримськотатарській мовах;10.досліджувати закономірності функціонування одиниць внутрішньої побудови кримськотатарської мови, завершити роботу із створення словника лінгвістичних відповідностей. Методи дослідження кримськотатарської мови - методи комп'ютерної лексикографії, метод обмеженої вибірки, порівняно-порівняльний і компонентний аналіз, класифікація і узагальнення звукосимволічного і звуконаслідувального матеріалу мови для виявлення відповідних рис звукозображальності, статистичний аналіз і експеримент. Розглянуто способи творення нових слів в кримськотатарській мові: морфологічний, синтаксичний, виявлені оказіональні або стилістичні неологізми, охарактеризовані шляхи калькування і запозичення, описані особливості соціальних діалектів: жаргон, арго, сленг, комп'ютерний жаргон, чинники жаргонізації соціальних діалектів, образні, емоційні і експресивні засоби кримськотатарської мови, схожість і відмінності афіксів присудковості в кримськотатарській і турецькій мовах, позначені категоріально-семантичні особливості взаємодії слів-конструктів, досліджена типологія іменних частин мови і дієприкметників в кримськотатарській і російській мовах, визначені функції слова в контексті, розроблені принципи індексування словоформ і граматичні параметри відбору і фіксації словоформ по частиномовній приналежності лексичних одиниць російської і кримськотатарської мов для двомовного словника лінгвістичних відповідностей на матеріалі російської і кримськотатарської мов, створена бета-версія електронного російсько-кримськотатарського словника лінгвістичних відповідностей.

Реферат англійською:

Report on SRW: 134p., sources - 75. A research object is a Crimean Tatars language. Purpose of work: research and classification units of the different levels system of language, creation of the programmatic module of electronic dictionary of linguistic accordance's, which allows filling a dictionary a vocabulary and editing. In connection with the put purpose needs was to decide the followings tasks: to classification units of Crimean Tatars language on material of modern artistic texts; to study a word as base constructs of Crimean Tatars suggestion; to define linguistically and stylistically descriptions of artistic text; to expose the ways of origin of neologisms in a Crimean Tatars language; to describe the features of complex sentences of steppe dialect of Crimean Tatars language; to describe the theoretical questions of research of verb of past tense of indicative, synthetic form of past tense of verb of indicative on -ды/; to specify lexically and semantically features of social dialects; to execute the morphemically analysis of bases which represent sounds in a Crimean Tatars language; to compare affixes of

predicate are in the Turkish and Crimean Tatars languages; to explore conformities to the law of functioning of units of internal construction of Crimean Tatars language, complete work on creation of dictionary of linguistic accordance's. Methods of research of Crimean Tatars language are methods of computer lexicography, method of the limited selection, comparatively-comparable and component analysis, classification and generalization of words which represent sounds and onomatopoetically material of language for the exposure of the proper lines which represent sounds, statistical analysis and experiment. The methods of making up new words are considered in a Crimean Tatars language: morphological, syntactic, occasional or stylistic neologisms is exposed, the ways of tracing and borrowing are described, the features of social dialects are described: jargon, Argo, slang, computer jargon, factors of jargonization of social dialects, vivid, emotional and expressive facilities of Crimean Tatars language, likenesses and distinctions of affixes of predicated are in Crimean Tatars and Turkish languages, the category-semantic features of co-operation of construct words are marked, typology of nominal parts of speech and participles is explored in Crimean Tatars and Russian languages, the functions of word are certain in a context, principles of indexation of word-parts and grammatical parameters of selection and fixing of word-parts are developed on belongings to parts of speech of lexical units of the Russian and Crimean Tatars languages for the bilingual dictionary of linguistic accordance's on material of the Russian and Crimean Tatars languages, the beta version of electronic Russian and Crimean Tatars dictionary of linguistic accordance's is created.

Індекс УДК: 81'0, 81'1 (=512.145)

Коди тематичних рубрик: 16.21.25

Керівники роботи

Власне Прізвище Ім'я По-батькові: Меметов Айдер

Науковий ступінь:

Вчене звання:

Ідентифікатор ORCID ID:

Додаткова інформація:

VIII. Наукова (науково-технічна) продукція (НТП)

Назва НТП українською: Класифікація одиниць різнорівневої системи кримськотатарської мови

Назва НТП англійською: The classification of wide-level system units of Crimean Tatar language

НТП, яку передбачалося створити:

Причини, через які НТП не було створено:

Отримані результати: Російсько-кримськотатарський словник лінгвістичних відповідностей

Галузь застосування:

Реєстраційний номер картки технології:

Опис НТП: Здійснено класифікація одиниць різнорівневої системи кримськотатарської мови і створена бета-версія електронного російсько-кримськотатарського словника лінгвістичних відповідностей.

Соціально-економічна спрямованість НТП:

Вплив НТП на довкілля:

Впровадження НТП: Впроваджено

Практична реалізація НТП

- **Початок етапу:** 2009р.
- **Закінчення етапу:**

Споживачі продукції: Результати НДР, опубліковані наукові статті реалізуються в учбовому процесі у вищих учбових закладах АРК, ТНУ, РВУЗ КІПУ (Республіканський вищий учбовий заклад Кримський інженерно-педагогічний університет), КРІПКО (Кримський республіканський інститут підвищення кваліфікації і освіти).

Перспективні ринки: навчальні заклади України

Характер співробітництва з інвестором

- **Потрібний обсяг інвестицій, тис. грн.:**
- **Права, що надаються інвестору після завершення роботи:**
- **Наявність бізнес-плану:**
- **Техніко-економічне обгрунтування:**
- **Потенціальний обсяг продажу, тис. грн.:**
- **Очікуваний термін окупності (років):**
- **Додаткова інформація:**

IX. Бібліографічний опис

1.Меджитова Э.Н. Къырымтатар чёль шивесининъ мурекке п шарт табилий джумлелернинъ базы хусусиетлери //Культура народов Причерноморья, № 147, 2008. - С. 33-35. 2.Бекирова Л.И. Теоретические вопросы исследования прошедшего времени глагола изъявительного наклонения в крымскотатарском языке// Ученые записки ТНУ.-Т. 20(59).- №5.- 2008.- С.88-97 3.Бекирова Л.И. Функционирующая форма глагола изъявительного наклонения прошедшего времени на -ды в современном крымскотатарском

языке// Культура народов Причерноморья, № 140, 2008.-С. 36-40. 4.Чанталова Г.Ш. Къырымтатар тилинде ичтимаий шивелер акъкъында// Культура народов Причерноморья, № 141, 2008. - С. 109-111. 5.Меметова Э.Ш. Лингвостилистические характеристики текста// Культура народов Причерноморья, № 141, 2008.- 98-100 6.Аджимуратова З.Н. Морфемный состав звукоизобразительных корней и основ// Культура народов Причерноморья, № 141, 2008. - С. 100-102. 7.Аджимуратова З.Н. Звукозображальна лексика кримськотатарської мови: Автореф. дис. канд. філол. н. 10.02.13 - мови народов Азії, Африки, аборигенних народів Америки та Австралії.- Київ, 2008.- 24 с. 8.Оказ Л.С., Алиева В.Н. Типологически значимые аспекты сопоставления грамматических категорий крымскотатарского и русского языков (именные части речи)// Культура народов Причерноморья, № 147.- Т.2, 2008.- С. 96 - 99. 9.Меметов И. А. Сравнительная типология тюркских языков (на примере аффиксов сказуемости турецкого и крымскотатарского языков)// Ученые записки ТНУ.-Т. 22(61).- №3.- 2009 .- С. 53-56. 10. Оказ Л.С., Алиева В.Н. Сопоставительная типология причастий крымскотатарского и русского языков// Ученые записки ТНУ.-Т. 22(61).- №3.- 2009.-С. 42-47. 11.Бекирова Л.И. Функции и семантика прошедшей формы глагола изъявительного наклонения -макъта эди в современном крымскотатарском языке// Ученые записки ТНУ.-Т. 22(61).- №3.- 2009. 12.Меметов А., Алиева В.Н., Оказ Л.С., Потапова Е.В. Опыт создания русско-крымскотатарского словаря лингвистических соответствий //Megaling' 2008, Крым, Партенит, 22-28 сентября 2008. - С. 228-229. 13. Кубединова Л.Ш., Широков К.В. Система словоизменительных признаков имени существительного в электронном грамматическом словаре крымскотатарского языка //Megaling' 2008, Крым, Партенит, 22-28 сентября 2008. - С. 226. электронном грамматическом словаре крымскотатарского языка //Megaling' 2008, Крым, Партенит, 22-28 сентября 2008. - С. 226.

X. Заключні відомості

Керівник юридичної особи Бержанський Володимир Наумович

Перелік осіб-виконавців

Аджимуратова З.Н.

Алієва В.М.

Бекірова Л.І.

Кубєдінова Л.Ш.

Меджитова Е. Н.

Меметов І.А.

Меметов А.

Меметова Е.Ш.

Оказ Л.С.

Потапова О.В.

Чанталова Г.Ш.

Відповідальний за підготовку облікових документів

Телефон

Реєстратор

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності